

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ६३/२०२५-२०२६ मंगळवार, दिनांक — ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक		०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
१०.८	२२.०	२.४	०.०	१.०	१.८	०.०	पाऊस (मिमी)		६	७	५	०	०
२८.०	२९.७	३१.६	३२.५	३०.६	३१.५		कमाल तापमान (अं.से)		३३	३३	३३	३२	३३
२१.५	२२.१	१९.२	२२.१	२२.०	२१.४	२२.८	किमान तापमान (अं.से)		२४	२३	२२	२१	२०
पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ
पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ		दु.						
९५	९३	८९	८८	९६	९१	९०	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		८१	८०	८०	७९	७७
७३	६३	४७	५२	९०	६४		दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		७०	६६	६६	६८	६४
४.३	३.८	२.९	२.२	२.४	३.५	३.२	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		६	५	६	४	६
उत्तर	पश्चिम- वायव्य	शांत	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	शांत	उत्तर	स.	वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर वायव्य	पूर्व	पूर्व आग्नेय	पूर्व ईशान्य
पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य		दु.						
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील					पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत				पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत				
३८.०					१२७०.९				११५१.२				

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यात दिनांक ०४ ते ०७ नोव्हेंबर दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाड्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ अंसे ने वाढ होण्याची तर पुढील चोवीस तासात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर २ ते ३ अंसे ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०७ ते १३ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा वेढे ते सरासरीपेक्षा किचीत कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोसर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोसर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असतांना करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोंड वाढीची / वेचणी	वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकात वेचणी करून घ्यावी. वेचणी केलेला कापूस साठवणूकीपूर्वी उन्हात वाळवून साठवणूक करावी जेणेकरून कापसाची प्रत खालावणार नाही. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिक्मिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिल ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफ्यूरॉन २० % ६० मिली किंवा स्पिनेटोरम ११.७ % १६० मिली किंवा ब्युप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टरी ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा किनॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. तुर पिकात फायटोथोरा ब्लॉइट रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ट्रायकोडर्मा १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून खोडाभोवती आळवणी व खोडावर फवारणी करावी. तुर पिकात फुलगळ दिसून येत असल्यास एनएए ३.० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	रोप अवस्था	रब्बी ज्वारी पिकात पेरणी नंतर १५ ते २० दिवसांनी पहिली कोळपणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	रोप अवस्था	रब्बी सूर्यफुल पिकाची पेरणी करून २० दिवस झाले असल्यास पहिली कोळपणी करावी.
गहू	पेरणीची वेळ/वाणांची निवड	बागायती गहू वेळेवर पेरणीचा कालावधी हा ०१ नोव्हेंबर ते १५ नोव्हेंबर आहे. वेळेवर पेरणीसाठी त्र्यंबक, गोदावरी, फुले समाधान इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. गव्हाची पेरणी करतांना ५० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टर घ्यावे, याकरिता १९२ किलो १०:२६:२६ + युरिया ६७ किलो किंवा १०९ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + युरिया ६६ किलो किंवा ३१३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + ८४ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश + १०९ किलो युरिया प्रति हेक्टर खतमात्रा घ्यावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेत फुलधारणा व्यवस्थित होण्यासाठी १३:००:४५ विद्राव्य खताची १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	पुर्नलागवडीसाठी तयार असलेल्या (टोमॅटो, कांदा, कोबी इत्यादी) भाजीपाला पिकांची पुर्नलागवड करावी तसेच गाजर, मेथी, पालक इत्यादी पिकांची लागवड करावी. पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावर सध्या फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे याच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामिप्रिड २० % एस.पी. १०० ग्रॅम किंवा सायअॅन्ट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओ.डी. ६०० मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एस. जी. २०० ग्रॅम प्रति हेक्टर फवारणी करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकांची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलांची (गुलाब) काढणी करतांना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असतांना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण घ्यावे तसेच हिरवा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गव्हाचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ६३/२०२५-२०२६ मंगळवार, दिनांक — ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
							पाऊस (मिमी)	८	७	३	२	०
							कमाल तापमान (अं.से)	३०	३०	३१	२९	३०
							किमान तापमान (अं.से)	२१	२१	२०	१९	१८
							स. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९६	९५	९७	९४	९२
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८०	८०	७९	७८	७५
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	७	७	९	७	७
							स. वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर ईशान्य	ईशान्य	पूर्व ईशान्य	पूर्व ईशान्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यात दिनांक ०४ ते ०७ नोव्हेंबर दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाड्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ अंसे नें वेढ होण्याची तर पुढील चोवीस तासात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर २ ते ३ अंसे नें घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०७ ते १३ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असतांना करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोंड वाढीची / वेचणी	वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकात वेचणी करून घ्यावी. वेचणी केलेला कापूस साठवणूकीपूर्वी उन्हात वाळवून साठवणूक करावी जेणेकरून कापसाची प्रत खालावणार नाही. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिक्झिमिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिप्रॉल ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफेथ्रॉन २० % ६० मिली किंवा स्पिनेटोस ११.७ % १६० मिली किंवा बुप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टरी ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा क्विन्टॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. तुर पिकात फायटोथोरा ब्लॉइट रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ट्रायकोडर्मा १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून खोडाभोवती आळवणी व खोडावर फवारणी करावी. तुर पिकात फुलगळ दिसून येत असल्यास एनएए ३.० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	रोप अवस्था	रब्बी ज्वारी पिकात पेरणी नंतर १५ ते २० दिवसांनी पहिली कोळपणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	रोप अवस्था	रब्बी सूर्यफुल पिकाची पेरणी करून २० दिवस झाले असल्यास पहिली कोळपणी करावी.
गहू	पेरणीची वेळ/वाणांची निवड	बागायती गहू वेळेवर पेरणीचा कालावधी हा ०१ नोव्हेंबर ते १५ नोव्हेंबर आहे. वेळेवर पेरणीसाठी त्र्यंबक, गोदावरी, फुले समाधान इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. गहूची पेरणी करताना ५० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टर घ्यावे, याकरिता १९२ किलो १०:२६:२६ + युरिया ६७ किलो किंवा १०९ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + युरिया ६६ किलो किंवा ३१३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + ८४ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश + १०९ किलो युरिया प्रति हेक्टर खतमात्रा घ्यावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेत फुलधारणा व्यवस्थित होण्यासाठी १३:००:४५ विद्राव्य खताची १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगग्रस्त पाने काढून टाकवीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	पुर्नलागवडीसाठी तयार असलेल्या (टोमॅटो, कांदा, कोबी इत्यादी) भाजीपाला पिकांची पुर्नलागवड करावी तसेच गाजर, मेथी, पालक इत्यादी पिकांची लागवड करावी. पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावर सध्या फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे याच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामिप्रिड २० % एस.पी. १०० ग्रॅम किंवा सायअॅन्ट्रानिलीप्रॉल १०.२६ ओ.डी. ६०० मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एस. जी. २०० ग्रॅम प्रति हेक्टर फवारणी करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकांची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलांची (गुलाब) काढणी करताना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असतांना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण घ्यावे तसेच हिरवा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गव्हाचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठपरभणी ,

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ६३/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
							पाऊस (मिमी)	६	४	५	०	०
							कमाल तापमान (अं.से)	३३	३३	३३	३२	३३
							किमान तापमान (अं.से)	२४	२३	२२	२१	२०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८१	७९	७७	७८	७४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७०	६८	७०	६७	६४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	५	५	५	७
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर वायव्य	उत्तर वायव्य	पूर्व	पूर्व	पूर्व ईशान्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यात दिनांक ०४ ते ०७ नोव्हेंबर दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाड्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ अंसे नें वेढ होण्याची तर पुढील चोवीस तासात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर २ ते ३ अंसे नें घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०७ ते १३ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असतांना करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोंड वाढीची / वेचणी	वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकात वेचणी करून घ्यावी. वेचणी केलेला कापूस साठवणूकीपूर्वी उन्हात वाळवून साठवणूक करावी जेणेकरून कापसाची प्रत खालावणार नाही. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिक्झिमिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिप्रॉल ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफेथ्रॉन २० % ६० मिली किंवा स्पिनेटोसम ११.७ % १६० मिली किंवा बुप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टरी ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा क्विन्टॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. तुर पिकात फायटोथोरा ब्लॉइट रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ट्रायकोडर्मा १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून खोडाभोवती आळवणी व खोडावर फवारणी करावी. तुर पिकात फुलगळ दिसून येत असल्यास एनएए ३.० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	रोप अवस्था	रब्बी ज्वारी पिकात पेरणी नंतर १५ ते २० दिवसांनी पहिली कोळपणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	रोप अवस्था	रब्बी सूर्यफुल पिकाची पेरणी करून २० दिवस झाले असल्यास पहिली कोळपणी करावी.
गहू	पेरणीची वेळ/वाणांची निवड	बागायती गहू वेळेवर पेरणीचा कालावधी हा ०१ नोव्हेंबर ते १५ नोव्हेंबर आहे. वेळेवर पेरणीसाठी त्र्यंबक, गोदावरी, फुले समाधान इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. गव्हाची पेरणी करताना ५० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टरी द्यावे, याकरिता १९२ किलो १०:२६:२६ + युरिया ६७ किलो किंवा १०९ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + युरिया ६६ किलो किंवा ३१३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + ८४ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश + १०९ किलो युरिया प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेत फुलधारणा व्यवस्थित होण्यासाठी १३:००:४५ विद्राव्य खताची १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगग्रस्त पाने काढून टाकवीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	पुर्नलागवडीसाठी तयार असलेल्या (टोमॅटो, कांदा, कोबी इत्यादी) भाजीपाला पिकांची पुर्नलागवड करावी तसेच गाजर, मेथी, पालक इत्यादी पिकांची लागवड करावी. पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावर सध्या फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे याच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटामिप्रिड २० % एस.पी. १०० ग्रॅम किंवा सायअॅन्ट्रानिलीप्रॉल १०.२६ ओ.डी. ६०० मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एस. जी. २०० ग्रॅम प्रति हेक्टर फवारणी करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकांची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलांची (गुलाब) काढणी करताना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असतांना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण द्यावे तसेच हिरवा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गव्हाचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ६३/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक - ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
							पाऊस (मिमी)	३	४	४	०	०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३१	३१	३०	३०	३१
							किमान तापमान (अं.सें)	२१	२१	२०	१९	१८
							स. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ
							स. दु.					
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	९०	८९	८९	८९	८४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७९	७८	७९	८१	७५
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	७	६	८	७	७
							स. वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर वायव्य	ईशान्य	पूर्व	पूर्व ईशान्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यात दिनांक ०४ ते ०७ नोव्हेंबर दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाड्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ अंसें ने वाढ होण्याची तर पुढील चोवीस तासात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर २ ते ३ अंसें ने घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०७ ते १३ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचीत कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असताना करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोड वाढीची / वेचणी	वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकात वेचणी करून घ्यावी. वेचणी केलेला कापूस साठवणूकीपूर्वी उन्हात वाळवून साठवणूक करावी जेणेकरून कापसाची प्रत खालावणार नाही. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिक्मिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिल ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफ्यूरॉन २० % ६० मिली किंवा स्पिनेटोरम ११.७ % १६० मिली किंवा बुप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टर ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा क्विनॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. तुर पिकात फायटोथोरा ब्लाईट रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ट्रायकोडर्मा १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून खोडाभोवती आळवणी व खोडावर फवारणी करावी. तुर पिकात फुलगळ दिसून येत असल्यास एनएए ३.० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	रोप अवस्था	रब्बी ज्वारी पिकात पेरणी नंतर १५ ते २० दिवसांनी पहिली कोळपणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	रोप अवस्था	रब्बी सूर्यफुल पिकाची पेरणी करून २० दिवस झाले असल्यास पहिली कोळपणी करावी.
गहू	पेरणीची वेळ/वाणांची निवड	बागायती गहू वेळेवर पेरणीचा कालावधी हा ०१ नोव्हेंबर ते १५ नोव्हेंबर आहे. वेळेवर पेरणीसाठी त्र्यंबक, गोदावरी, फुले समाधान इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. गव्हाची पेरणी करताना ५० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टर घ्यावे, याकरिता ११२ किलो १०:२६:२६ + युरिया ६७ किलो किंवा १०९ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + युरिया ६६ किलो किंवा ३१३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + ८४ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश + १०९ किलो युरिया प्रति हेक्टर खतमात्रा द्यावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेत फुलधारणा व्यवस्थित होण्यासाठी १३:००:४५ विद्राव्य खताची १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगग्रस्त पाने काढून टाकवीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	पुर्नलागवडीसाठी तयार असलेल्या (टोमॅटो, कांदा, कोबी इत्यादी) भाजीपाला पिकांची पुर्नलागवड करावी तसेच गाजर, मेथी, पालक इत्यादी पिकांची लागवड करावी. पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावर सध्या फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे याच्या व्यवस्थापनासाठी अँसिटामिप्रिड २० % एस.पी. १०० ग्रॅम किंवा सायअँन्ट्रानिलिप्रोल १०.२६ ओ.डी. ६०० मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एस. जी. २०० ग्रॅम प्रति हेक्टर फवारणी करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकाची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलाची (गुलाब) काढणी करताना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असताना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण द्यावे तसेच हिवाचा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गव्हाचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ६३/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक - ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
							पाऊस (मिमी)	८	५	९	२	०
							कमाल तापमान (अं.से)	३२	३३	३३	३४	३३
							किमान तापमान (अं.से)	२३	२२	२१	२०	२०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८६	८५	८५	८५	८५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	६३	६०	५४	५४	५४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	६	५	७	७	९
							स. वाऱ्याची दिशा	उत्तर वायव्य	पूर्व	पूर्व	पूर्व आग्नेय	पूर्व ईशान्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार मराठवाड्यात दिनांक ०४ ते ०७ नोव्हेंबर दरम्यान तुरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. मराठवाड्यात पुढील चार ते पाच दिवसात कमाल तापमानात २ ते ३ अंसे नें वेढ होण्याची तर पुढील चोवीस तासात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर फारशी तफावत जाणवणार नाही त्यानंतर २ ते ३ अंसे नें घट होण्याची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ०७ ते १३ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असतांना करावी.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोंड वाढीची / वेचणी	वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकात वेचणी करून घ्यावी. वेचणी केलेला कापूस साठवणूकीपूर्वी उन्हात वाळवून साठवणूक करावी जेणेकरून कापसाची प्रत खालावणार नाही. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिर्कमिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिल ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफ्युरॉन २० % ६० मिली किंवा स्पिनेटोरम ११.७ % १६० मिली किंवा बुप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टरी ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा क्विनॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. तुर पिकात फायटोथोरा ब्लॉट रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ट्रायकोडर्मा १०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून खोडाभोवती आळवणी व खोडावर फवारणी करावी. तुर पिकात फुलगळ दिसून येत असल्यास एनए ३.० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	रोप अवस्था	रब्बी ज्वारी पिकात पेरणी नंतर १५ ते २० दिवसांनी पहिली कोळपणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	रोप अवस्था	रब्बी सूर्यफुल पिकाची पेरणी करून २० दिवस झाले असल्यास पहिली कोळपणी करावी.
गहू	पेरणीची वेळ/वाणांची निवड	बागायती गहू वेळेवर पेरणीचा कालावधी हा ०१ नोव्हेंबर ते १५ नोव्हेंबर आहे. वेळेवर पेरणीसाठी त्र्यंबक, गोदावरी, फुले समाधान इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. गहूची पेरणी करताना ५० किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद व ५० किलो पालाश प्रति हेक्टरी द्यावे, याकरिता ११२ किलो १०:२६:२६ + युरिया ६७ किलो किंवा १०९ किलो डायअमोनियम फॉस्फेट + युरिया ६६ किलो किंवा ३१३ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट + ८४ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश + १०९ किलो युरिया प्रति हेक्टरी खतमात्रा द्यावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेत फुलधारणा व्यवस्थित होण्यासाठी १३:००:४५ विद्राव्य खताची १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगप्रस्त पाने काढून टाकवीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	पुर्नलागवडीसाठी तयार असलेल्या (टोमॅटो, कांदा, कोबी इत्यादी) भाजीपाला पिकांची पुर्नलागवड करावी तसेच गाजर, मेथी, पालक इत्यादी पिकांची लागवड करावी. पुर्नलागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास आवश्यकतेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. मिरची पिकावर सध्या फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे याच्या व्यवस्थापनासाठी अॅसिटाइमिप्रिड २० % एस.पी. १०० ग्रॅम किंवा सायअॅन्ट्रानिलीप्रोल १०.२६ ओ.डी. ६०० मिली किंवा इमामेक्टीन बेन्झोएट ५ % एस. जी. २०० ग्रॅम प्रति हेक्टर फवारणी करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकाची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलाची (गुलाब) काढणी करताना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असतांना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण द्यावे तसेच हिरवा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गहूचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ६३/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — ०४.११.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २९ ऑक्टोबर ते ०४ नोव्हेंबर २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०५ ते ०९ नोव्हेंबर २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११	०२/११	०३/११	०४/११	दिनांक	०५/११	०६/११	०७/११	०८/११	०९/११
							पाऊस (मिमी)	१०	७	४	०	०
							कमाल तापमान (अं.से)	३३	३३	३३	३३	३३
							किमान तापमान (अं.से)	२२	२२	२१	२०	१९
							स. दु. ढग स्थिती (आकाश)	ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८१	७८	७५	७६	७४
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७०	७०	६७	६५	६६
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	५	२	५	४	६
							स. दु. वाऱ्याची दिशा	वायव्य	उत्तर ईशान्य	पूर्व	पूर्व	पूर्व ईशान्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र , मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार २ दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा , मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून मूसळधार पावसाची शक्यता आहे. दिनांक २९ ऑक्टोबर रोजी नांदेड जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा , मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक २८ ऑक्टोबर रोजी काही ठिकाणी तर दिनांक २९ ऑक्टोबर रोजी बऱ्याच ठिकाणी तर दिनांक ३० ऑक्टोबर ते ०१ नोव्हेंबर दरम्यान तूरळक ठिकाणी हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात वाढ होऊन त्यानंतर दोन दिवसात घट होण्याची तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक ३१ ऑक्टोबर ते ०६ नोव्हेंबर, २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी तर कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीएवढे ते सरासरीपेक्षा किंचित कमी राहण्याची शक्यता आहे.

संक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : पुढील दोन दिवस तूरळक ठिकाणी मूसळधार पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, काढणीस तयार असलेल्या सोयाबीन पिकची काढणी व मळणी करावी व सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी. फवारणीची कामे स्वच्छ व कोरड्या हवामान असतांना करावी. पिकात, फळबागेत, भाजीपाला व फुल पिकात अतिरिक्त पाणी साचणार नाही याची काळजी घ्यावी व साचलेल्या अतिरिक्त पाण्याचा निचरा करावा.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	बोंड वाढीची / वेचणी	कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा विशेषतः तुडतुडे व पांढरी माशी व फुलकिडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा फ्लोनिक्मिड ५० % ८० ग्रॅम किंवा फिप्रोनिन ५ % ६०० मिली किंवा डायनेटोफ्यूरॉन २०% ६० मिली किंवा स्पिनेटोरम ११.७ % १६० मिली किंवा बुप्रोफेन्झीन २५ % ४०० मिली प्रति एकर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. कापूस पिकावरील गुलाबी बोंडअळीच्या व्यवस्थापनासाठी हेक्टरी ५ गुलाबी बोंडअळीसाठीचे कामगंध सापळे लावावेत. कापूस पिकातील डोमकळ्या वेचून नष्ट कराव्यात.वेचणीस तयार असलेल्या कापूस पिकाची वेचणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
तुर	वाढीची ते फुलधारणा	तुर पिकात पाने गुंडाळणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनासाठी ५ % निंबोळी अर्काची किंवा क्विनॉलफॉस २५ % २० मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
रब्बी ज्वारी	अंतर व बियाणे प्रमाण / वाणांची निवड	रब्बी ज्वारी पिकाची पेरणी ४५X१५ सेंमी अंतरावर करावी. पेरणीसाठी हेक्टरी १० किलो बियाणे वापरावे. रब्बी ज्वारीच्या पेरणीसाठी परभणी सुपर मोती (एसपीव्ही-२४०७), परभणी शक्ती (पीव्हीके-१००९), परभणी मोती (एसपीव्ही-१४११), परभणी ज्योती (एसपीव्ही-१५९५/सीएसव्ही-१८), पीकेव्ही क्रांती, फुले यशोदा, सीएसव्ही-२२ आर, सीएसव्ही-२९आर (एसपीव्ही-२०३३), मालदांडी (एम३५-१), फुल रेवती (एसपीव्ही-२०४८), फुले सुचित्रा इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी. पेरणीपूर्वी काणी रोग प्रतिबंधासाठी ३०० मेश गंधक ४ ग्रॅम प्रति किलो बियाणे याप्रमाणे बिजप्रक्रिया करावी. पोंगेमर व खोडमाशीच्या व्यवस्थापनासाठी थायामिथाक्झॉम ७०% ४ ग्रॅम किंवा इमिडाक्लोप्रिड ४८% १४ मिली प्रति किलो बियाण्यास बिजप्रक्रिया करूनच पेरणी करावी.
रब्बी सूर्यफुल	अंतर व बियाणे प्रमाण / वाणांची निवड	रब्बी सूर्यफुलाची पेरणीसाठी भारी जमिनीत पेरणी ६० X३० सेंमी तर मध्यम जमिनीत ४५ X३० सेंमी अंतरावर करावी. पेरणीसाठी हेक्टरी ८ ते १० किलो बियाणे वापरावे. रब्बी सूर्यफुल पेरणीसाठी एल.एस.एफ.एच-१७१, एल.एस.एफ.एच-३५, के.बी.एस.एच-४४, डी.आर.एस.एच-१, एल.एस.एफ-८, एल.एस-११, एल.एस-२०३८ इत्यादी वाणांपैकी वाणाची निवड करावी.
गहू	जमिनीची निवड / वाणांची निवड	गहू पिकाच्या उत्तम वाढीसाठी सुपिक जमिन निवडावी. जमिनीचा सामू ६.५ ते ७.५ असावा. कोरडवाहू गव्हाच्या लागवडीसाठी ओलावा टिकवून ठेवणाऱ्या जमिनीची निवड करावी. पेरणीसाठी त्र्यंबक, तपोवन, गोदावरी, फुले समाधान, एम ए सी एस ६२२२, एम ए सी एस ६४७४, इत्यादी वाणांपैकी निवड करावी.
केळी	वाढीची / काढणी	केळी बागेत केळी झाडांना माती लावावी व काठीने आधार द्यावा. काढणीस तयार असलेल्या केळी घडांची काढणी करून घ्यावी. केळी बागेत आवश्यकतेनुसार रोगनाशकाची फवारणी पावसाची उघाड बघून करावी.
आंबा	वाढीची	आंबा फळ बागेत भुरी रोगाच्या व्यवस्थापनासाठी ३०० मेश गंधकाची धूरळणी करावी. आंबा बागेत किडीच्या व्यवस्थापनासाठी किटक नाशकाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी.
द्राक्ष	छाटणी	द्राक्ष बागेत ऑक्टोबर छाटणी केल्यानंतर फवारणी केली नसल्यास द्राक्ष बागेत १% बोर्डो मिश्रणाची पावसाची उघाड बघून फवारणी करावी. द्राक्ष बागेत पानाची विरळणी करून रोगग्रस्त पाने काढून टाकवीत.
सिताफळ	काढणी	काढणीस तयार असलेल्या सिताफळांची काढणी करून सुरक्षित ठिकाणी साठवणूक करावी.
भाजीपाला	वाढीची/ काढणी	रब्बी हंगामात ब्रोकोली, टोमॅटो, फुल कोबी व पत्ता कोबी या भाजीपाला पिकांचे गादी वाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे तर मुळा, गाजर, मेथी व पालक इत्यादी पिकाची लागवड करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकाची काढणी करून घ्यावी. नवीन लागवड केलेल्या भाजीपाला पिकास खतमात्रा देण्यात यावी.
फुलशेती	काढणी	आष्टूर व जिलाडीया या फुलपिकाची लागवड करण्यासाठी गादीवाफ्यावर रोपे तयार करण्यासाठी बी टाकावे. लांब दांड्यांच्या फुलाची (गुलाब) काढणी करतांना कळी उमलण्याच्या अवस्थेत असतांना काढणी करावी तर झेंडू, आष्टूर या सारख्या फुलांची काढणी पूर्ण उमलल्याच्या नंतर करावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	दुधावरील जनावरांना योग्य प्रमाणात खनिज द्राव्याचे मिश्रण द्यावे तसेच हिरवा चारा (बरसीम/लुसर्ण) व सुका चारा (गव्हाचा पेंढा) यांचे पशुधनांना संतुलित आहार द्यावा. पशुवैद्यकाच्या सल्ल्याने योग्य वेळी जंतनाशकाची औषधे देण्यात यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
 ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
 वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी